

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 59 S

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2011 (overgangsregler for pensjonister)

*Tilråding fra Finansdepartementet av 7. januar 2011,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning og bakgrunn

Stortinget har nylig vedtatt endringer i pensjonskattereglene, jf. Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter og avgifter 2011 og Innst. 3 S (2010-2011). Endringene gir i hovedsak lettelse for pensjonister med lav til middels inntekt, men det finnes noen unntak. Dette kan gjelde ektepar der den ene ektefellen har lav eller middels pensjonsinntekt og dermed rett til det nye skattefradraget eller skattebegrensning for uføre, mens den andre har svært lav eller ingen annen inntekt. Denne gruppen har til nå fått skatten beregnet under ett etter skattebegrensingsregelen. Den andre gruppen er pensjonister med høye renteutgifter, men så lav inntekt at de er skattlagt etter skattebegrensingsregelen.

I Prop. 1 LS avsnitt 8.9 åpnes det for overgangsregler for den førstnevnte gruppen, og varsles at departementet i samarbeid med Skattedirektoratet vil utarbeide retningslinjer for en lempeligere praktisering av den skjønnsbaserte skattebegrensingsregelen i skatteloven § 17-4 i en overgangsperiode.

I en flertallsmerknad i finanskomiteens budsjettinnstilling bes det om at overgangsreglene gis et bredere anvendelsesområde enn det som beskrives i Prop. 1 LS:

”Flertallet påpeker viktigheten av at Finansdepartementet gir overgangsregler som begrenser skatteskjerpelsen som følge av de nye reglene, for eksisterende pensjonister med svak skatteevne. I tillegg til den skattytergruppen som nevnes i proposisjonen, ektepar der bare den ene er pensjonist med rett til det nye skattefradraget, bør overgangsreglene også kunne omfatte enkelte skattytere med netto negativ kapitalinntekt. Skattenedsettelsen bør fases ut over noen år. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget med eventuelle bevilgningsmessige konsekvenser på nyåret.”

Finansdepartementet legger opp til at overgangsreglene skal gis av departementet i forskriftsform, og de skal innebære at det nye skattenivået fases gradvis inn over tre år for de aktuelle skattytergruppene. Overgangsreglene vil omfatte flere skattytere enn det ble lagt opp til i Prop. 1 LS (2010-2011), ettersom de skal gjelde alle som oppfyller gitte, objektive kriterier, og ikke være skjønnsbaserte. Den vedtatte lovhjemmelen til å gi overgangsregler anses for å være et tilstrekkelig grunnlag for å gi overgangsreglene, selv om de blir mer omfattende enn forutsatt. Overgangsreglene vil gi et provenytnap på om lag 400 mill. kroner påløpt og 320 mill. kroner bokført i 2011. I forelig-

gende proposisjon foreslås de nødvendige bevilgningsmessige endringer i statsbudsjettet 2011.

2 Utforming av overgangsreglene

Finansdepartementet legger ved utformingen av overgangsreglene vekt på at reglene skal skjerme skattytere med lave inntekter spesielt, at de skal være praktisk håndterlige for skatteetaten og at skattyterne skal få skattereduksjonen automatisk ved skatteoppjøret.

Departementet legger opp til at følgende kriterier må være oppfylt for å omfattes av overgangsreglene:

1. Skattyter skattlegges etter skattebegrensningsregelen for inntektsåret 2010.
2. Skattyter har netto negativ kapitalinntekt og/eller kun den ene ektefellen i et ektepar har krav på det nye skattefradraget eller skattebegrensning for inntektsåret 2011, mens ektepartet for 2010 fikk skatten beregnet under ett etter skattebegrensningsregelen.

Av praktiske hensyn bør tiltak ikke settes i verk for svært små skatteskjerpelser. Departementet

legger derfor opp til at skatteskjerpelsen over året må overstige 600 kroner for enslige og 1 200 kroner for ektepar for at overgangsreglene skal benyttes.

Overgangsreglene utformes slik at økt skatt med nye regler som overstiger 600 kroner for enslige og 1 200 kroner for ektepar, reduseres med en prosentandel (kompensasjonssats). Kompensasjonssatsen i 2011 settes til 100 pst. for enslige med samlet bruttoinntekt under 220 000 kroner og for ektepar med samlet bruttoinntekt under 330 000 kroner. Med bruttoinntekt menes her summen av de inntektselementene som inngår i alminnelig inntekt før fradrag, slik at det inkluderer alle skattepliktige inntekter, bl.a. pensjons-, lønns- og kapitalinntekt samt skattefritt utbytte. Ved høyere inntekt avtrappes skattereduksjonen proporsjonalt med stigende inntekt. Skattereduksjonen faller helt bort ved en bruttoinntekt på 440 000 kroner for enslige og 770 000 kroner for ektepar. I 2012 og 2013 settes kompensasjonssatsen til hhv. 2/3 og 1/3 av kompensasjonssatsen i 2011. Tabell 2.1 viser kompensasjonssatsen for enkelte utvalgte nivå på bruttoinntekten for hhv. enslige og ektepar.

Tabell 2.1 Kompensasjonssats for enkelte utvalgte nivå på bruttoinntekten for hhv. enslige og ektepar.

Bruttoinntekt (enslige/ektepar)	Kompensasjonssats		
	2011	2012	2013
Under 220 000/330 000 kroner	100 %	67 %	33 %
250 000/390 000 kroner	86 %	58 %	29 %
300 000/490 000 kroner	64 %	42 %	21 %
350 000/590 000 kroner	41 %	27 %	14 %
400 000/ 690 000 kroner	18 %	12 %	6 %
440 000/770 000 kroner og over	0 %	0 %	0 %

Et ektepar med en bruttoinntekt på 390 000 kroner og en skatteskjerpelse på 25 000 kroner vil med dette få redusert skatten med 20 470 kroner det første året $(=(25\,000-1\,200)*0,86)$, slik at skjerpelsen blir 4 530 kroner. Gitt ingen endring i tilpasning blir skjerpelsen 11 200 kroner i 2012, og 18 100 kroner i 2013.

Praktisk vil skattereduksjonen gjennomføres ved at skatten med ordinære 2011-regler sammenlignes med et annet regelsett. For enslige pensjonister som omfattes av overgangsregelen, blir sammenligningsgrunnlaget skatt beregnet etter

skattereglene som gjelder for enslige uførepensjonister. For gifte pensjonister legges reglene for gifte uføre som mottar ektefelle tillegg til grunn for sammenligningen, ettersom skatten for disse ekteparene fortsatt skal beregnes under ett, jf. skatteloven § 17-2 annet ledd. Dersom nye regler gir høyere skatt enn beregnet skatt etter sammenligningsgrunnlaget, kan den reduseres, gitt at de ovennevnte kriteriene er oppfylt.

Skattedirektoratet har ikke kunnet ta hensyn til overgangsreglene ved utskrivningen av skattekortene for 2011, men de aktuelle skattytergrup-

pene vil så langt det er mulig få tilsendt informasjon om overgangsreglene, slik at de selv får en foranledning til å be om endret skattekort.

3 Økonomiske virkninger

Om lag 7 pst. av alle pensjonister (uføre-, AFP-, og alderspensjonister) vil kunne få skatten redusert etter overgangsreglene. Provenytapet anslås til om lag 400 mill. kroner påløpt og 320 mill. kroner bokført i 2011. Provenytapet vil være lavere i 2012 og 2013. Statens skatteinntekter vil reduseres med 211 mill. kroner i 2011, mens skatteinnek-

tene til kommunene og fylkeskommunene i samme år vil reduseres med hhv. 88 og 21 mill. kroner. Kommunene og fylkeskommunene kompenseres for inntektstapet gjennom tilsvarende økte rammetilskudd.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2011 (overgangsregler for pensjonister).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2011 (overgangsregler for pensjonister) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om bevilgningsendringer i statsbudsjettet for 2011 (overgangsregler for pensjonister)

I

I statsbudsjettet for 2011 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	innbyggertilskudd, økes med	88 000 000
		fra kr 94 841 757 000 til kr 94 929 757 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, økes med	21 000 000
		fra kr 25 913 249 000 til kr 25 934 249 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5501		Skatter på formue og inntekt	
	70	Toppskatt, reduseres med	22 000 000
		fra kr 30 700 000 000 til kr 30 678 000 000	
	72	Fellesskatt, reduseres med	109 000 000
		fra kr 169 200 000 000 til kr 169 091 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift, reduseres med	80 000 000
		fra kr 94 700 000 000 til kr 94 620 000 000	